

Perekond kadakkaer *Cerastium*

Kadakkaera perekonda kuulub umbes 100 liiki, mis looduslikult on levinud peaaegu kogu maakeral. Enamik perekonna esindajaid kasvab Euroopas. Eesti looduses kasvab 5 liiki.

Kadakkaerad on madalakasvulised ühe- või mitmeaastased, vahel roomavad rohttaimed. Lehed on vastakud, terved, pehme karvased, sageli valgeviltjad, rootsuta. Õied on viietised, valged, asuvad tipmises hõredas õisikus või üksikult.

Kadakkaera perekonna esindajaid paljundatakse jagamisega, pistikutega või seemnetega. Jagamine teostatakse ja pistikud lõigatakse pärast õitsemist. Seemned külvatakse märtsis-aprillis. Taimed tõukavad 2-4 nädala jooksul. Noored taimed hakkavad õitsema 2. kasvuaastal.

karvane kadakkaer *Cerastium tomentosum*

Kõrgus: 20-25 cm

Õied: valged

Õitsemise aeg: juuni I – juuli II

Lehed: väikesed, lineaalsüstjad, viltjate karvadega, tali haljad

Kasvukuju: puhmikjas, laiuv, pinda kattev

Valgus: päikeseline

Muld: kuivem liivmuld või kuivem vähese huumusesisaldusega aiapinn

Vahekaugus istutamisel: 20-25 cm

Märkused: kogu taim viltjakarvane

Biebersteini kadakkaer *Cerastium biebersteinii*

Kõrgus: 25-40 cm

Õied: valged

Õitsemise aeg: juuni I – juuli I

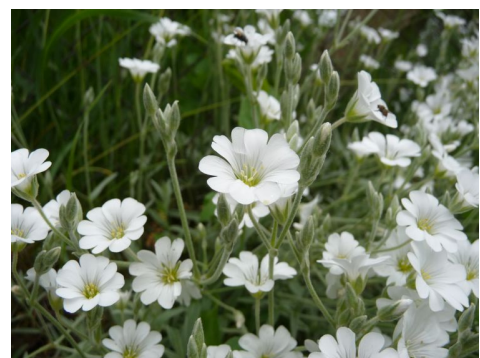
Lehed: suuremad kui karvasel kadakkaeral, lineaalsüstjad, viltjate karvadega, tali haljad

Kasvukuju: puhmikjas, laiuv, pinda kattev

Valgus: päikeseline

Muld: kuivem liivmuld või kuivem vähese huumusesisaldusega aiapinn

Vahekaugus istutamisel: 20-25 cm

Pea meeles!

Kadakkaerad on lubjalembesed taimed.

3-5 aasta möödudes vajavad kadakkaerad noorendamist.

Perekond kipslill *Gypsophila*

Kipslille perekonda kuulub 125 liiki, mis looduslikult levivad Euraasia paraskliimaga aladel, Egiptuses ja Austraalias. Eestis kasvab looduslikult 2 liiki.

Kipslilled on madalad kuni keskmise kõrgusega ühe- või mitmeaastased rohttaimed, harvemini poolpõõsad. Sageli on kipslilledel jämedad, lihavad juured. Lehed on neil enamasti hallikasrohelised, lineaalsed kuni süstjad. Õied väikesed, valged või roosad, asuvad kännasjas või suures pöörises õisikus, harva üksikult.

Kipslilli paljundatakse enamasti kevadel juurekaelalt murtud pistikutega või seemnetega. Seemned idanevad kasvuhoones 3-4 nädalaga. Noored taimed hakkavad õitsema 2. kasvuaastal.

pööris-kipslill *Gypsophila paniculata*

Kõrgus: 80-100 cm

Õied: väga väikesed, valged, roosad, lihtsad või täidised, paiknevad laiavas pöörises

Õitsemise aeg: juuli II – august II

Lehed: hallikasrohelised, väikesed, kitsasüstjad, vastakud

Kasvukuju: puhmikjas, laiuv

Valgus: päikeseline

Muld: kerge, kuivemapoolne lubja- ja toitaineerikas muld

Vahekaugus istutamisel: 60-70 cm

roomav kipslill *Gypsophila repens*

Kõrgus: 15-20 cm

Õied: väikesed, valged, roosad

Õitsemise aeg: juuli II – august II

Lehed: hallikasrohelised, väikesed, kitsasüstjad, vastakud

Kasvukuju: lamav, laiuv, pinda kattev

Valgus: päikeseline

Muld: kerge, kuivemapoolne lubja- ja toitaineerikas muld

Vahekaugus istutamisel: 20 cm

Pea meeles!

Kipslilled tasuks kohe istutada alalisele kasvukohale, sest nad taluvad sammasjuure vigastusi halvasti.

Kipslilled vajavad lubjarikast mulda.

Perekond nelk *Dianthus*

Perekonnas on umbes 300 liiki, mis looduslikult levivad enamasti Euraasias, mõned liigid ka Lõuna-Aafrikas. Eesti looduses kasvab 3 liiki.

Nelgid on madalad kuni keskmise kõrgusega püsikud, harvemini ühe- või kaheaastased rohttaimed või poolpõõsad. Varred sõlmekohtadelt paksenenud. Lehed lineaalsed, sageli sinakasrohelised, enamasti vahakirmega, alusel teineteisega kokku kasvanud. Õied viietised, valged, roosad või punased, harvem kollased, sageli lõhnavad. Õied asuvad üksikult, mitmekaupä või tihedas õisikus.

Nelke paljundatakse jagamisega kevadel, võrsete tippudest lõigatud pistikutega juunis-juuli alguses. Kasutada võib ka seemneid, mis külvatakse märtsis-aprillis või sügisel-septembris-oktoobris. Seemned idanevad 1-2 nädalaga. Noored taimed hakkavad õitsema enamasti 2. kasvuaastal.

nurmnelk *Dianthus deltoides*

Kõrgus: 10-20 cm

Õied: valged, roosad, lillakaspunased

Õitsemise aeg: juuni II – september I

Lehed: tumerohelised, vastakud, lineaalsed

Kasvukuju: laiuv, pinda kattev

Valgus: päikeseline

Muld: kuiv, liivane muld

Vahekaugus istutamisel: 20-25 cm

hall nelk *Dianthus gratianopolitanus*

Kõrgus: 10-35 cm

Õied: valged, roosad, punased, lõhnavad, lihtsad või täidised

Õitsemise aeg: juuni II – juuli III

Lehed: sinakas- või hallikasrohelised, igihaljad, lineaalsüstjad, servast karedad

Kasvukuju: laiuv, pinda kattev

Valgus: päikeseline

Muld: kuiv, liivane – kruusane muld

Vahekaugus istutamisel: 20-25 cm

kivinelk *Dianthus petraeus*

Kõrgus: 10-15 cm

Õied: väikesed, roosakaspunased, valged

Õitsemise aeg: juuni III – august I

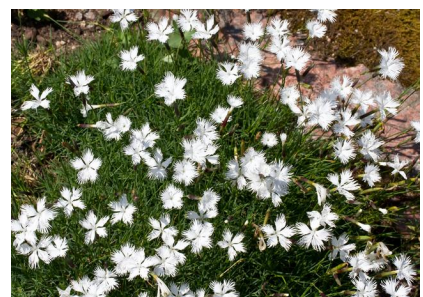
Lehed: sinakasrohelised, lineaalnaaskeljad, torkiva tipuga

Kasvukuju: pinda kattev

Valgus: päikeseline

Muld: kuiv, liivane muld

Vahekaugus istutamisel: 20 cm

sulgnelk

Dianthus plumarius

Kõrgus: 25-45 cm

Õied: valged, roosad, lihtsad või täidised, kroonlehed tipust narmastunud, lõhnavad

Õitsemise aeg: juuni III – august I

Lehed: sinakasrohelist, lineaalsed, tipust naaskeljad, kaks korda pikemad kui hallil nelgil

Kasvukuju: moodustab padjandeid

Valgus: päikeseline

Muld: kuiv, liivane muld

Vahekaugus istutamisel: 20-25 cm

Pea meeles!

Nelgid vajavad lubjarikast kuni neutraalset mulda ja on tundlikud liigniiskuse suhtes.

Perekond tulinelk (käokann) *Lychnis*

Tulinelgi perekonda kuulub umbes 35 liiki taimi, mis looduslikult kasvavad põhja-poolkera arktilises ja parasvöötmes. Eestis kasvab looduslikult 2 liiki.

Tulinelgid on madalad või poolkõrged ühe- kuni mitmeaastased karvased rohttaimed. Lehed paiknevad vastakuti, õied viietised, punased, harvemini valged või roosad. Õied paiknevad sarikjas või kännasõisikus.

Tulinelke paljundatakse puhma jagamisega kevadel. Võib kasutada ka seemnetega paljundamist. Seemned külvatakse sügisel või kevadel peenrasse või varakevadel, märtsis-aprillis kasvahoonesse. Seemned idanevad 1-3 nädalaga. Noored taimed hakkavad õitsema enamasti 2. kasvuaastal, harvem külviaastal.

alpi tõrvalill

Lychnis alpina (sün. *Viscaria alpina*)

Kõrgus: 10-20 cm

Õied: ereroosad, paiknevad nutitaolises õisikus

Õitsemise aeg: mai II – juuni II

Lehed: juurmised lehed pikliksüstjad, varrelehed lineaalsed

Kasvukuju: puhmikjas, püstine

Varred: kleepuvad

Valgus: päikeseline

Muld: vett hästi läbilaskev, happelisem liivane muld

Vahekaugus istutamisel: 25 cm

Arkwrighti tulinelk

Lychnis x arkwrightii

Kõrgus: 25-30 cm

Õied: tulipunased, sortidel oranžikaspunased

Õitsemise aeg: juuli I – august II

Lehed: rohelised, sortidel tumeviolettjad, karvased, piklikmunajad

Kasvukuju: puhmikjas, püstine

Valgus: päikeseline, poolvari

Muld: toitaainerikas, kergem muld

Vahekaugus istutamisel: 25-30 cm

loitev tulinelk

Lychnis chalcidonica

Kõrgus: 60-100 cm

Õied: tulipunased, sortidel oranžikaspunased, valged, asuvad varre tipus tihedas sarikjas õisikus

Õitsemise aeg: juuli II – august I

Lehed: rohelised, pehme karvased, munajassüstjad

Kasvukuju: puhmikjas, püstine

Valgus: päikeseline

Muld: vett hästi läbilaskev tavaline aiapind

Vahekaugus istutamisel: 25-30 cm

hall käokann

Lychnis coronaria

Kõrgus: 50-100 cm

Õied: purpurpunased, sortidel valged

Õitsemise aeg: juuli – september

Lehed: hallid, pehme karvased, munajassüstjad

Kasvukuju: puhmikjas, püstine

Valgus: päikeseline, poolvari

Muld: vett hästi läbilaskev tavaline aiamuld

Vahekaugus istutamisel: 25-30 cm

Pea meeles!

Tulinelgid on tundlikud talvise liigniiskuse suhtes. On lühiealised ja vajavad 3-6 aasta järel noorendamist.

Perekond kesakann

Sagina

Kesakanni perekonda kuulub 20-30 liiki, mis levivad peamiselt põhjapoolkera parasvöötmes. Eestis kasvab looduslikult 3 liiki.

Kesakannid on madalakasvulised ühe- kuni mitmeaastased rohttaimed. Lehed on neil väikesed, naaskeljad. Õied väikesed, valged.

Kesakanne paljundatakse jagamisega varakevadel või augustis.

nõeljalehine kesakann

Sagina subulata

Kõrgus: 3-5 cm

Õied: väikesed, valged

Õitsemise aeg: juuni II – juuli III

Lehed: igihaljad, helerohelised, nõeljad

Kasvukuju: pinda kattev

Valgus: päikeseline, poolvarjuline

Muld: huumusrikas, niiskem liivmuld

Vahekaugus istutamisel: 20 cm

Pea meeles!

Kesakanni võib kasutada murukivide vahel murutaimede asendajana. Talub tallamist.

Perekond seebilill *Saponaria*

Seebilille perekonda kuulub ligikaudu 30 liiki, mis looduslikult kasvavad Euraasia paraskliimaga aladel.

Seebililled on madalad kuni keskmise kõrgusega ühe- või mitmeaastased rohttaimed, lehed paiknevad varrel vastakuit, õied on viietised, valged, roosad või punased, paiknevad ebasarikjas või pörisõisikus.

Seebililli paljundatakse jagamisega kevadel või sügisel. Seemnetega paljundamise korral külvatakse seemned sügisel. Taimed tärkavad varakevadel. Noored taimed hakkavad õitsema 2. kasvuaastal.

basiilikulehine seebilill *Saponaria scymoides*

Kõrgus: 15-25 cm

Õied: roosakaspunased, tumepunased, valged

Õitsemise aeg: juuni I – juuli II

Lehed: tumerohelised, äraspidimunajad kuni mõlajad, talihaljad

Kasvukuju: laiuv, pinda kattev

Valgus: päikeseline, poolvarjuline

Muld: tavaline aiapinn

Vahekaugus istutamisel: 20-25 cm

harilik seebilill *Saponaria officinalis*

Kõrgus: 40-80 cm

Õied: valkjasroosad, valged, veidi lõhnavad, paiknevad tihedas käärisõisikus

Õitsemise aeg: juuni III – august III

Lehed: sõstjad või pikliksüstjad, kolmeroolised, teravatipulised

Kasvukuju: puhmikjas, püstine

Valgus: päikeseline, poolvarjuline

Muld: tavaline aiapinn

Vahekaugus istutamisel: 25-35 cm

Pea meeles!

Seebililled ei ole tundlikud mullastiku suhtes.